
DE GROENE AMSTERDAMMER

Iedereen

Geldwolf

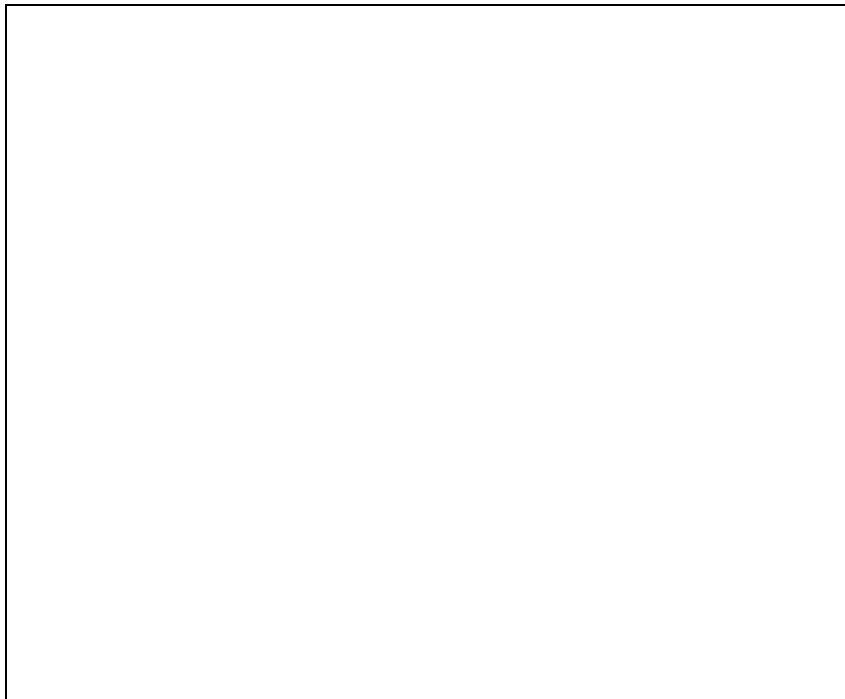
Waar het katholicisme zeven hoofdzonden telt waaraan de mens zich schuldig maakt (in elk waarvan de kerk fier voorop liep) kent het boeddhisme 'drie vergiften' waar zij/hij onder lijdt: woede, hebzucht en onwetendheid.

door **Walter van der Kooi** 08-04-2015

De roomse zonden zijn in talloze kunstwerken verbeeld. Hoe dat met het boeddhisme wereldwijd zit weet ik niet, maar de Boeddhistische Omroep heeft een documentair 'vergiften-drieluik' laten maken, waarvan de delen op achtereenvolgende dagen worden uitgezonden – een mirakel in versplinterd omroepeland. Dat een piepkleine omroep met drie substantiële documentaires van eigen bodem komt is dat ook. Lof.

Net als bij containerbegrip 'zonden' kun je bij 'vergiften' inhoudelijk en artistiek legio kanten op en de keuzes zijn verrassend. Inzake 'hebzucht' kiest Ingeborg Jansen met *Schuldenaars* de Rotterdamse rechtbank als vertrekpunt, waar horden failliet worden

verklaard. Van hoog- tot laagopgeleid, van gedegen ambachtsman tot vaag trainer/coach, van schuldbewust tot boos, van starter tot generaties oud familiebedrijf. Een deel lijdt minstens zozeer door 'onwetendheid': zij denken dat een curator hulpverlener is en faillissement hen bevrijdt van hun schulden, terwijl ze veel meer gebaat zijn bij het strikte regime van schuldsanering. Met een aantal gaan we mee naar sluitend bedrijf en naar huis, waarmee Jansen de 'hebzucht' sterk lijkt te willen relativeren. Vaak blijkt *'it's the economy, stupid'*, en los daarvan: als een ambachtelijk timmerman/meubelmaker (prachtig werk) en een harde werker met klein verwarmingsbedrijf de sleutels moeten afgeven is het laatste wat je denkt: die geldwolf is aan zijn vergif te gronde gegaan, had hij maar in loondienst moeten gaan of onder een lotusboom moeten blijven zitten.

Buitengewoon heftig was de 'woede' van Pekka Auvinen (18), navolger van Columbine en voorloper van Breivik, die in 2007 een bloedbad aanrichtte op zijn middelbare school in Jokela bij Helsinki. Alexander Oey reconstrueert minutieus leven, karakter en opvattingen van deze buitenstaander. Steeds als de kijker denkt een afgerond beeld te hebben, blijken toch weer andere factoren en gebeurtenissen mee te hebben gespeeld. Onvermijdelijk gaat het veel over 'schuld' – die van Pekka, maar ook die van zijn *Umwelt*, van ouders tot leraren en hulpverleners; van medescholieren tot internetvrienden. Heftige openingsgetuigenissen over de gruwelijke gebeurtenissen, maar vooral ook indrukwekkend over de Werdegang van een eenzame jongen die als veertienjarige met marxisme begon om via nationaal-socialisme over te gaan op anarcho-ecolutionisme en als 'NaturalSelector89' niet alleen internet maar helaas ook zijn school betrad. En aan acht levens plus dat van hemzelf een eind maakte.

De 'onwetendheid' is verrassend die van Sicco Mansholt, die schaalvergroting in de landbouw propageerde en initieerde, maar daar later spijt van kreeg. Boerin Corrie nodigde hem uit om haar nieuwe bedrijf in de Flevopolder te openen. Ze kreeg nooit antwoord: hij was op lange bezinningszeiltocht en keerde schuldbewust terug. Kathalijne Schrama maakt een rondgang langs agrarische bedrijven met zeer uiteenlopende schaal, aanpak en filosofie. Dat zou iets te veel schooltelevisie hebben kunnen opleveren, ware het niet dat indrukwekkende beelden, zowel esthetisch als inhoudelijk, de film daar ver bovenuit tillen.

BOS, De drie vergiften. 12 april, interviews met boeddhisten over het thema. Alexander Oey, Pekka, 14 april. Ingeborg Jansen, Schuldenaars, 15 april. Kathalijne Schrama, Georgica, 16 april. NPO 2

Beeld: still uit Pekka, regie Alexander Oey. Onderdeel van de serie De drie vergiften, Boeddhistische Omroep Stichting (Submarine / BOS)

